

K svallar av känslor

"Falling from grace, falling from grace"

När jag läser kommer **Marianne Faithfulls** vackra text för mig. Att falla utan nåd, att falla i onåd, att få en nådastöt och att resa sig på nytt.

Den regnigaste dagen och natten hittills i sommar läser jag **Katarina Frostensons** partsinlaga i spåren av händelserna som i folkmun benämns Kulturprofilen. Med lite distans till hela metoodebatten vill jag göra ett försök att se det hela från ett nytt perspektiv. [Klubben av Matilda Gustafsson visar en sida av myntet](#). *K* visar en annan.

Snabbt kommer min egen bild av Frostenson, som jag skapat mig från uppläsningar, som en sval, distanserad, nästan avskärmad person med mycket stark integritet, att naggas i kanten. Här kokar det från första sidan av uppdämd ilska och raseri. Här svallar det av känslor med både eld och blod. Boken är skriven i form av dagboksanteckningar under perioden från november 2017 fram till maj 2018 då det första förhöret med Kulturprofilen, i boken benämnd "JC" eller "min älskade" just hållits. Paret har enligt Frostenson tvingats i landsflykt, i exil och befinner sig i Paris dit de rest med tåg via Köpenhamn. Hon jämför sin situation med andra framstående litterära profiler som även de tvingats på flykt från lagomlandet "S". **Vilhelm Ekelund, August Strindberg, Carl Jonas Love Almquist** och **Ingmar Bergman**.

Att hon skulle gjort något otillbörligt finns inte på kartan. "Jag är oskyldig till det jag har anklagats för denna vår." Visserligen har hon underlåtit att uppge sig som delägare i handelsbolaget Forum men "det beror enbart på bristande uppmärksamhet" och när det gäller att namnge Nobelpristagare; "jag, ett läckande såll? Aldrig." När hon inte får läsa hela advokatutredningen som Svenska Akademien ("SA") beställt jämför hon sig med **Alfred Dreyfus** som inte heller fick ta del

av anklagelserna mot sig. Men försvara sig tänker hon inte göra. Hur försvarar man sig mot lögner och förtal, mot det som inte inträffat? Tystnaden bör man behålla för sin värdighets skull. Det är ingen idé att vilja få rätt.

Maken är enligt Frostenson visserligen "ovanligt taktill", "lätt amoralisk", "inte alltid helt sedesam", vill vara åtråvärd, tycker om att tjusa och vara elegant, men tvingande och våldsamt, aldrig. "Du skulle aldrig skada eller förnedra någon. Du har aldrig våldfört dig på en människa. Våld finns inte i din varelse, i din natur." Hon liknar honom och hans franska manér med en forell där svensken närmast är en gammalgädda lurande i vassen i jämförelse. JC är i Frostensons ögon en projektionsduk för en i landet S djupt rotad främlingsfientlighet och antisemitism. En syndabock.

Allt handlar i grunden enligt Frostenson om "morgontidningen DN:s" ambition att komma åt Svenska Akademien ("SA"), att få kontroll och insyn genom att störta först maken och sedan henne. Målet med detta är att nå in i den höga församlingen, söndra den för att få makt och införa en nyordning. Kvinnorna, de 18 (aderton av en händelse) som vittnat mot Kulturprofilen i tidningen, kallar hon mindre smickrande för avundsamma, furier, hämndgudinnor, mägärer. För dessa hyser hon ingen som helst medkänsla eller systerskap. Hon har heller ingenting till övers för "Ständige Sekreteraren", **Sara Danius**, i boken kallad "SS" eller "SD" på sitt "tjänsterum", de andra i frontlinjen av Akademien eller för mediakören. Körkänslan upplever hon enbart som otäck. Hon avskyr att "stå i hopen" att vara en del av en grupp och citerar **Henri Michaux** som hon också översatt; *"Den som sjunger i grupp/kastar sin bror i fängelse/baras man ber honom"*.

Boken är naturligtvis väldigt välskriven, med ett vackert språk och ger en tydlig inblick i Frostensons egen värld av finkultur, rikt fylld med välfunna citat från stora poeter, författare och filosofer. Hon förklarar det hon upplever denna

vår på sina ensamma, ändlösa promenader i Paris genom konsten, filmen, musiken, litteraturen, poesin och naturen. Det är en överlevnadsberättelse. Samtidigt andas boken naivitet, skriven av en solitär med grandios självbild som har svårt att finna sig tillrätta i ett sammanhang med givna regler. Hon tillstår en brist på närvaro, men som hon säger, det är inget brott, bara en brist. Frostenson bär på en alldeles egen världsuppfattning, fast i övertygelsen om att hon har rätt och alla andra har fel. *"Nog av en omvärld som blint tror på en riggad historia, en saga, en myt, på demoniseringen av en människa... De vill inte tro på mig, på oss två...Det är förunderligt."*

Titeln *K* – står för mycket, Katarina, (som betyder den rena), kabal, kamp, konspiration, konst, kultur, katastrof, kaos, kris, Kafka, katharsis, känslor, kärlek. Allt detta avhandlas och dissekeras i boken sittande på bänkarna längs med Seine, på restauranger med råbiff och tunga röda viner, i av vänner utlånade lägenheter. Vännerna som betyder allt. *"Vännerna som räddar våra liv"*. Det är hela tiden spännande att följa hennes tankevärld, hennes associationer kring ord, bokstäver och händelser, vad de väcker hos henne.

En röd tråd i boken är annars *Reskamraten* en barnbok av **HC Andersen**, berättelsen om Johannes, den gode, som efter sin fars död har att ensam vistas i en ond och farlig värld. På resan slår han följe med reskamraten och det blir till en historia med sensmoral om att uthärda, ta sig ur onskans grepp, att prövas och bestå provet. Att bli stark eller gå under.

Men mest av allt är det här nog ändå en bok om kärlek. On les aura! Vi vet, vi ska visa dem, är deras stridsrop.

Det kan synas för en oinvid som en folie à deux, du och jag mot världen, men här beskrivs en drygt 40-årig kärlek som uppenbarligen övervinner allt. Bonnie and Clyde i kulturvärlden. Frostenson själv återger på flera ställen,

texten från *La chanson des vieux amants, Gamla älskades sång* – om paret som åldras ihop, som kanske har levt för länge tillsammans, men som aldrig kan lämna varandra.

Jag ser på omslaget, som sätter tonen, en målning av **Delacroix**, där Jacob med sitt skadade höftben, vågar utmana och slåss mot ängeln – Gud. Han brottas hela natten och vägrar släppa taget om Gud inte välsignar honom. Till slut blir han välsignad, föds på nytt och får sitt nya namn – Israel.

"Falling from grace, falling from grace Lord, you have a pretty face. Take it away and put it in a suitcase. Then forget about falling from grace."

Jag lägger ifrån mig boken. Nu ska jag gå ut. Det har slutat regna.

Heléne Nellvik

K

Katarina Frostenson

Bokförlaget Polaris 2019

Katarina Frostenson var ledamot i Svenska Akademien på stol nummer 18 från 1992 fram till 2019. Hennes make **Jean-Claude Arnault** dömdes mot sitt nekande 2019 av Svea Hovrätt till två och ett halvt års fängelse för två våldtäkter.

Citat från **Marianne Faithfulls** "Falling from grace" från albumet "A Childs' Adventure" 1983

Eugène Delacroix målning "Jacob brottas med ängeln" återfinns i Saint-Sulpice kyrkan i Paris.

.